

# Cognitieve ontwikkeling, zorgconsumptie en genotype als mogelijke voorspellers van psychopathologie tijdens de vroege adolescentie

Gepubliceerd: 29-04-2011 Laatste bijgewerkt: 04-05-2024

Het doel van de studie is de hypothesen te toetsen dat cognitieve ontwikkeling, medische consumptie in de eerstelijns en genotype voorspellende factoren zijn van psychopathologie bij leerlingen in groep 8 van de basisschool, en daarbij te onderzoeken...

|                             |                                                     |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                     |
| <b>Status</b>               | Werving gestopt                                     |
| <b>Type aandoening</b>      | Psychiatrische en gedragssymptomen NEG              |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON36336

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

Voorspellende factoren van psychopathologie bij jonge adolescenten

### Aandoening

- Psychiatrische en gedragssymptomen NEG
- Leeftijdsgebonden factoren

### Synoniemen aandoening

psychische problemen, psychopathologie

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Universitair Medisch Centrum Utrecht

**Overige ondersteuning:** Ministerie van OC&W

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** adolescentie, cognitieve ontwikkeling, psychopathologie, voorspellende factoren

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

Psychopathologie wordt vastgesteld met behulp van de SDQ vragenlijst die afgenomen wordt bij het kind, de ouders en de leerkracht. De SDQ geeft een continue uitkomstscore. Deze uitkomst is opgebouwd uit vijf subscores, betreffende emotionele symptomen, gedragsproblemen, hyperactiviteit / aandachtstekort, problemen met leeftijdsgenoten en prosociaal gedrag. De SDQ totaalscore kan opgedeeld worden in normaal, subklinisch of klinisch gebied.

Determinanten: cognitieve ontwikkeling, medische consumptie in de eerstelijns en genotype

1. Cognitieve schoolprestaties worden weergegeven in het Leerling Volg Systeem.

De individuele resultaten op de LVS-toetsen worden uitgedrukt in percentielen, of in didactische leeftijdsequivalenten.

2. Medische consumptie: aantal en inhoud van medische consultaties bij de huisarts en/of de GG&GD.

3. Ook zal worden onderzocht of kandidaat gen voor psychiatrische stoornissen

geassocieerd is met het optreden van psychopathologie.

### **Secundaire uitkomstmaten**

1. Aantal en inhoud (ICPC codes) en eventuele andere kenmerken van huisartsenconsultaties in de vijf jaar voor de SDQ-afname; ingedeeld in psychische problematiek, somatische problematiek en sociale problematiek.
2. Aantal kinderen bij wie de GG&GD Utrecht pathologie heeft gesignaleerd

Potentiële confounding factors, effect modifiers:

Geslacht, etniciteit, gezinssamenstelling, opleidingsniveau ouders, broer en/of zus, familieanamnese internaliserende en externaliserende psychopathologie, eventueel middelengebruik van de ouders en het kind, aantal verhuizingen sinds de geboorte van het kind, ernstige ziekte of overlijden van een eerstegraads familielid, eventuele scheiding van de ouders, opname van het kind in het ziekenhuis, frustratieniveau van het kind, algehele zelf-perceptie van het kind, somatische aandoeningen van het kind, obstetrische voorgeschiedenis, signalering door de huisarts/ huisartsdiagnose, ontwikkelingsmijlpalen.

## **Toelichting onderzoek**

### **Achtergrond van het onderzoek**

Vroege detectie en preventieve behandeling van psychopathologie bij jonge adolescenten kunnen het welzijn van deze jongeren verbeteren en psychiatrische stoornissen tijdens adolescentie en volwassenheid voorkomen. Voor een adequate vroege detectie ontbreekt het echter nog aan eenvoudig meetbare, voorspellende factoren. Schoolprestaties en hulpzoekgedrag zijn parameters die voor alle kinderen beschikbaar zijn; bovendien biedt eerder onderzoek aanwijzingen dat deze factoren voorspellend kunnen zijn voor de ontwikkeling van psychopathologie. Uit eerder onderzoek blijkt tevens dat er aanwijzingen zijn

voor een genetische overlap tussen intelligentie en kandidaat endofenotypes voor psychiatrische stoornissen, hetgeen wij in deze studie verder willen onderzoeken.

## **Doel van het onderzoek**

Het doel van de studie is de hypothesen te toetsen dat cognitieve ontwikkeling, medische consumptie in de eerstelijns en genotype voorspellende factoren zijn van psychopathologie bij leerlingen in groep 8 van de basisschool, en daarbij te onderzoeken in welke mate zij voorspellende factoren zijn.

## **Onderzoeksopzet**

Deze studie is een populatie-gebaseerd retrospectief cohortonderzoek, waarbij er een vragenlijst zal worden afgenomen bij kinderen, ouders en leerkracht in groep 8 om psychosociaal functioneren te meten. Bovendien zal er genotypering plaatsvinden met behulp van speeksel van de kinderen. Retrospectief wordt er naar de schoolprestaties en de frequentie en inhoud van medische consultatie in de eerste lijn gekeken. Daarnaast zullen met behulp van gegevens van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst (GG&GD) en de medische voorgeschiedenis bij de huisarts onderzocht worden welke factoren het psychosociaal functioneren in groep 8 voorspellen.

## **Inschatting van belasting en risico**

Participatie aan deze studie zal voor de kinderen ongeveer 20 minuten duren in de vorm van het klassikaal invullen van een vragenlijst en het verzamelen van speeksel voor DNA-bepaling. Ouders zullen maximaal 15 minuten bezig zijn met het invullen van de vragenlijst. Participatie zal van de leerkracht 50-75 minuten vragen waarin ze gemiddeld 25 vragenlijsten in zullen vullen. Huisartsen hoeven geen vragenlijsten in te vullen.

De vragen in de vragenlijst zijn niet dermate diepgaand dat ze invloed zullen hebben op de gemoedstoestand van de kinderen en de ouders. Daarom wordt de belasting van de deelnemers en het risico op nadelige effecten van participatie voor de deelnemers minimaal geacht.

## **Contactpersonen**

### **Publiek**

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Heidelberglaan 100

3584CX Utrecht  
NL

## Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Heidelberglaan 100  
3584CX Utrecht  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)  
Adolescenten (16-17 jaar)  
Kinderen (2-11 jaar)

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Voor de deelnemers gelden geen specifieke inclusie criteria anders dan dat het leerlingen van groep 7 en 8 van deelnemende basisscholen in Leidsche Rijn in Utrecht moeten zijn.

### Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Geen.

## Onderzoekopzet

## Opzet

**Type:** Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

## Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 18-01-2012

Aantal proefpersonen: 300

Type: Werkelijke startdatum

## Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 29-04-2011

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Afgewezen

Datum: 25-04-2012

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

## In overige registers

### Register

CCMO

### ID

NL34513.041.10